

► Του **ΓΙΑΝΝΗ Η. ΧΑΡΗ**

ΜΝΗΜΗΣ

⊗ Αγνοία; Εξαπάτηση;

Λέγαμε, τι λέγαμε, γελούσαμε πια, που η Βίκη Φλέσσα, η παρουσιάστρια με τις λάγνες ματιές που της εξασφαλίζουν νόμιμη θέση στα βινετάκια του Θέμου, είχε καλεσμένο τον Γ. Μπαμπινιώτη, σχεδόν εκπομπή παρά εκπομπή («Στα άκρα»). Και τότε πλημμύριζε η οθόνη στεναγμούς: «αχ, κύριε καθηγιά μου», και δώσ' του «αχ, κύριε καθηγιά μου», και ρητόρευε ο κύριος καθηγητής, τα δικά του, ξεκουκίζοντας αργά αργά λέξεις και συλλαβές... Και να τοι τώρα με κοινή εκπομπή οι δυο τους, με τίτλο «Οι λέξεις φταίνε», γραμμένον μάλιστα σε πολυτονικό – η γνωστή διγλωσσία του κυρίου καθηγητή, αφού έχει αναγνωρίσει ρητά ότι το πολυτονικό δεν έχει θέση στη νεοελληνική!

Επεσα τυχαία στην πρώτη εκπομπή, καλεσμένο τους είχαν τον Θ. Τάσιο, ο οποίος, με το καλημέρα, ύψωσε φωνή διαμαρτυρίας που τα παλιά τριτόκλιτα έχουν βγει απ' τις γραμματικές μας («για ιδεοληπτικούς λόγους!») πετάχτηκε η παρουσιάστρια) και «δεν διδάσκονται, ούτε καν ως απολιθώματα ή ως αρχαιοκλιτα», το δάσος - του δάσους, ή το γάλα, που, πώς να το κάνουμε, εξα νέστη ο κ. Τάσιος, δεν έχει γενική «του γάλατος» ή «του γάλου», παρά του γάλακτος! «Είναι αλήθεια» συγκατένευσε

ο κ. Μπαμπινιώτης, «ορισμένοι συνάδελφοι δεν τα έχουν...» («ναι, η Γραμματική του '76!» ξαναπετάχτηκε η παρουσιάστρια), «ενώ στη Γραμματική που έχουμε συντάξει με τον κ. Κλαίρη τα έχουμε όλα αυτά...» Και τότε έκλεισα την τηλεόραση.

Και άνοιξα αμέσως, για να σιγουρευτώ για τη λαθοχειρία, τη συγκεκριμένη Γραμματική που έστησαν στα πέντε μέτρα. Οπου βρήκα, φυσικά, και σε όλα τους τη μεγαλοπρέπεια, όσα δεν είχε δει ούτε ο κ. Τάσιος ούτε ο κ. Μπαμπινιώτης ούτε η κ. Φλέσσα: ολόκληρους πίνακες με τα ουδέτερα σε -ος, το μέρος και το έδαφος, και αποκάτω σημείωση πως όμοια κλίνεται, μεταξύ άλλων, και το δάσος του κ. Τάσιου, και έπειτα τα αντισυόλλαβα ουδέτερα σε -μα, το κύμα και το όνομα, και πάλι σημείωση αποκάτω, πως όμοια κλίνεται, μεταξύ άλλων, και το γάλα του κ. Τάσιου.

Αυτά, σε μια συνοπτική σχολική Γραμματική, την Αναπροσαρμογή της Μικρής Γραμματικής του Τριανταφυλλίδη, ένα μικρόσχημο βιβλιαράκι, 250 σελίδες όλο κι όλο.

Ενώ στη μεγαλόσχημη και ογκωδέστατη του κ. Μπαμπινιώτη, μέσα σε 1.160 σελίδες δεν θα βρει κανείς πώς κλίνεται λόγου χάρη ο μινς! Γιατί; Γιατί είναι καθαρεύουσα, όπως είχε απατηθεί ο αναερθρίαστα σε σχετική επισήμανση δική μου (Νέα 9.7.05) ο ίδιος ο κ. Μπαμπινιώτης (Νέα 23.7.05)!

Οχι, δεν φταίνε οι λέξεις, κατά τον τίτλο της εκπομπής. Το θράσος φταίνει. Και η ασύγνωστη, ίδια και για τους τρεις, άγνοια. Που γίνεται πια απάτη!

⊗ Εθνικά στερεότυπα

Ανοίγετε ένα λεξικό, στο λήμμα *αμπέλι*, όπου και η φράση «ξέφραγο αμπέλι», δηλαδή: «χώρος (συνήθ. σπίτι, κτήμα ή χώρα) που δεν ελέγχεται όσο πρέπει, όπου δεν γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη του». Παράδειγμα: «Με τους λαθρομετανάστες η Ελλάδα έχει καταντήσει ξέφραγο αμπέλι...» Αυτά στο γνωστό Λεξικό Μπαμπινιώτη.

Το αλίευμα είναι του ιστορικού και καθηγητή πανεπιστημίου Χάγκεν Φλάισερ: «Οι Έλληνες απέναντι στους "άλλους": Εθνικά στερεότυπα και λεξικογραφικές ερμηνείες ταυτότητας» είναι ο εύγλωττος τίτλος εκτενούς μελέτης του, στον τόμο *Τα Βαλκάνια, Εκσυγχρονισμός, ταυτόσεις, ιδέες: Συλλογή κειμένων προς τιμήν της καθηγήτριας Νάντιας Νιάνοβα*, που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης και το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών.

Πρόκειται για συναρπαστικό εντέλει ανάγνωσμα, καθώς η αποδελτίωσή του παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, τις «φιλοτίμες» προσπάθειες του Γ. Μπαμπινιώτη («οβιδιακές μεταμορφώσεις» θα τις έλεγαν όσοι έχουν παρακολουθήσει την πολιτεία του, κυρίως στα ιδεολογιστικά πράγματα) στην οδό της πολιτικής

ευπρέπειας, όπου στις πέντε διορθωμένες επανεκδόσεις του κόβει και ράβει, συχνά μετριάσει διάφορα αρνητικά στερεότυπα για τους άλλους (από τους Βούλγαρους Παοκτζήδες ως τους προαιώνιους εχθρούς μας τους Τούρκους), ενώ άλλοτε μεταφέρει πονηρότατα σε άλλο, «ανύποπτο» λήμμα ό,τι είχε απλώσει ανέμελα σαν ιδεολογική πραγμάτεια του στην περιβόητη πρώτη έκδοσή.

Από παντού όμως ξετρυπώνουν τα κοψίφα πλην ηχηρά στερεότυπα για την «πατρίδα μας [που] είναι η κοιτίδα του ευρωπαϊκού πολιτισμού», για τη «μετακένωση της ανθρωπιστικής παιδείας στους Δυτικοευρωπαίους από τους Έλληνες» (ενώ αυτοί μας έφεραν «φιλελευθεροποίηση των πθών»), για τους «Έλληνες [που] φύλαξαν καλά τη ρωμιοσύνη τους», για τις «ιδιότιπες και το ήθος που διαμόρφωσε η ορθόδοξη παράδοση και η ιστορική πορεία του νεότερου ελληνισμού (λ.χ. το φιλότιμο, η λεβεντιά, το μεράκι, η παλληκαριά)». Και πάντα να χτυπάει η καμπάνα για «εργήγορη», γιατί, «αν αποκοπούμε από τις ρίζες μας, θα χάσουμε την εθνική μας ταυτότητα».

Ωστε, εκτός από Εγκόλπιο του Καλού Χριστιανού, όπου δίνονται, μέσα σε πλαίσιο, ολόκληρο το *Πάτερ ημών*, το *Σύμβολο της πίστεως* και οι *Δέκα εντολές*, όπως έχουμε ξαναεπισημάνει, το Λεξικό απόδοι κενύεται και Εγχειρίδιο του Καλού Πατριώτη.

Δύο σε ένα, συμφέρεει!